

STS de 12 de juny de 2013, recurs 793/2012

Recàrrec de prestacions: també es té dret quan el dany o la lesió es produeix com a conseqüència d'un atracament en el lloc de treball (accés al text de la sentència)

Una treballadora d'un saló recreatiu va patir un atracament a mà armada. L'empresa no havia efectuat una avaluació específica dels riscos derivats de seguretat davant robatoris amb violència o intimidació, propis d'una activitat laboral oberta al públic amb disposició i custòdia de diners en efectiu; el lloc de treball estava en un mostrador sense protecció i sense visibilitat cap a la porta d'entrada; la treballadora estava sola durant tota la jornada i el seu habitacle mancava d'aïllament, sense contacte exterior amb sistema d'alarma. La treballadora havia estat informada dels riscos de l'activitat i que no havia d'oferir resistència en cas d'atracament, existint un pla d'emergència en el qual s'avaluaven els riscos d'atracament. **La treballadora va ser declarada en situació d'incapacitat permanent absoluta, imposant-se a l'empresa el pagament d'un recàrrec de prestacions del 30 % en considerar-se que havia incorregut en una falta de mesures de seguretat.**

El pagament del recàrrec és ratificat pel TS sobre la base dels arguments següents:

- Tot ocupador té l'obligació de protegir els seus empleats enfront dels riscos laborals i aquesta obligació deriva tant de la normativa internacional i comunitària com interna. A aquests efectes, cal tenir en compte l'art. 16 del *Conveni 155 de l'OIT, sobre seguretat i salut dels treballadors i medi ambient de treball, de 22 de juny de 1981*; les directives comunitàries en matèria de seguretat i salut laboral i especialment la *Directiva 89/391/CEE, de 12 de juny, relativa a l'aplicació de mesures per a la promoció de la millora de la seguretat i de la salut dels treballadors en el treball*; l'art. 40.2 de la *Constitució* i els arts. 5, 14.2, 15.4 y 17.1 de la *Ley 31/1995, de 8 de novembre, de Prevención de Riesgos Laborales*.
- Del joc conjunt dels arts. 14.2, 15.4 i 17.1 de la *Ley 31/1995, de 8 de novembre, de Prevención de Riesgos Laborales* es deriva que **el deure protecció de l'ocupador és incondicionat i, pràcticament, il·limitat**. Això implica que **l'ocupador ha d'adoptar totes les mesures de protecció que siguin necessàries. I aquesta protecció ha de dispensar-se fins i tot en els supòsits d'imprudència no temerària de l'empleat**. No obstant, això no comporta que el simple esdeveniment d'un accident suposi necessàriament una violació de les mesures de seguretat, però sí que les vulneracions dels mandats reglamentaris de seguretat han d'implicar en tot cas aquella conseqüència, quan el resultat lesiu s'origini a causa d'aquestes infraccions.
- Aquesta amplitud en la delimitació de l'abast de la responsabilitat de l'ocupador en matèria de prevenció de riscos laborals, duu a afirmar que aquell **també respon quan l'empleat no és informat correctament dels riscos del seu lloc de treball, no existeix una avaluació completa dels riscos laborals, o no s'han adoptat les concretes mesures de seguretat i prevenció del risc laboral al qual es troba exposat**. Això implica, per exemple i en relació amb el supòsit de fet plantejat, que no constitueix una formació suficient en matèria de prevenció de riscos laborals el simple advertiment a un empleat del risc de custòdia de valors, indicant-li que en cas d'atracament no ofereixi resistència, ja que se li hauria d'haver proporcionat un protocol d'actuació amb les específiques mesures de seguretat a prendre. Així mateix, tampoc és suficient comptar amb un pla d'emergència si aquest

no conté una avaluació dels riscos d'atracament, ni de la prevenció d'aquest, ni de les mesures de seguretat que es prendran per a evitar-ho, sinó que només es donen instruccions sobre les mesures a prendre amb posterioritat, amb el que s'incompleix la normativa general sobre avaluació i prevenció de riscos laborals i, en particular, el que es disposa en l'art. 120 del *Real Decreto 2364/1994, de 9 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento de Seguridad Privada*.

- Finalment, també **es té dret al recàrrec de prestació en un supòsit d'atracament en el lloc de treball atès que si bé no hi concorre una causalitat directa** -un dany amb "motiu del treball"- **sí es dóna una causalitat indirecta** -un dany amb "ocasió del treball"-, **ja que aquest dany a l'empleat no s'hagués produït en cas de no trobar-se aquest en el seu lloc de treball en el moment en què es va produir l'atracament**. A això cal afegir que si bé qualsevol persona pot patir un robatori en les més diverses circumstàncies -caminant pel carrer, al seu domicili, en el cotxe, etc.- tal possibilitat és més probable, segons el TS, en les hores en què es roman en el lloc de treball, concurrent, a més, circumstàncies que agreugen el risc, com és la presència de clients o usuaris, el comportament dels quals pot influir en el dels atracadors, la necessària col·laboració que s'exigeix per part dels atracadors als empleats que han de facilitar els diners, etc., i el comportament dels quals així mateix pot influir notòriament en que el desenllaç de l'atracament es produeixi sense danys a les persones.

Tot això comporta, en conclusió, que **els danys físics i/o psicològics derivats d'un atracament esdevingut en el lloc de treball** -encara que es tracti d'un risc inevitable- **tenen un caràcter laboral, constituent, en conseqüència, aquest atracament un risc laboral per als empleats, amb la consegüent obligació de l'empresari (empresa privada o administració pública) d'implantar totes les mesures de seguretat exigibles**.